

Nr 382.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till värnpliktige J. Carlström i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 21 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att till värnpliktige nr 12 $\frac{216}{1913}$ Josef Carlström må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tid — från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 21 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna yttrade härefter:
»Uti §§ 1 och 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning
i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgas
följande:

§ 1.

Inträffar under militärtjänstgöring i fred olycksfall, så att tjänstgörande
värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartille-
riets stammanskap, varder skadad, eller bliver person, som nu nämnts, skadad
under tjänstgöring i krig, utgiver staten ersättning enligt de i denna förordning
stadgade grunder.

Dylik ersättning utgiver staten jämväl, om sjukdom med därav följande
skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen
kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

§ 12.

Göres ej framställning om ersättning i anledning av skada inom två år efter det skadan yppades eller, där fråga är om ersättning i anledning av dödsfall, från det döden inträdde, vare rätten till ersättning förverkad.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfond.

I en den 4 april 1918 dagtecknad skrift har värnpliktige nr 12 ²¹⁶/₁₉₁₃ Josef Carlström anhållit att, utan hinder av bestämmelsen i ovan återgivna § 12 i förordningen den 18 juni 1909, utbekomma ersättning i anledning av sjukdom, lungtuberkulos, som han ådragit sig under militärtjänstgöring.

Ansökan av
värnpliktige
J. Carlström.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits av riksförsäkringsanstalten den 30 oktober 1918, marinförvaltningen den 5 december 1918 och statskontoret den 18 mars 1919.

Riksförsäkringsanstalten har därvid yttrat följande.

Riksförsäkrings-
anstalten.

I en till riksförsäkringsanstalten den 8 februari 1918 inkommen skrift hade Carlström gjort framställning om ersättnings tillerkännande för ovannämnda sjukdom, i anledning varav riksförsäkringsanstalten från vederbörande militärbefälhavare införskaffat utredning i ärendet. Av därtill hörande handlingar hade inhämtats bland annat, att Carlström, som fullgjort sin värnpliktstjänstgöring vid flottan, redan vid läkarundersökning den 16 november 1914 befunnits lida av lungtuberkulos, samt att han först i sin berörda skrivelse till riksförsäkringsanstalten gjort framställning om ersättning därför. Enligt 12 § i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, skulle, därest framställning om ersättning i anledning av skada ej gjordes inom två år efter det skadan yppats, rätten till ersättning vara förverkad. Med tillämpning av detta stadgande hade riksförsäkringsanstalten genom beslut den 27 mars 1918 förklarat, att ersättning med stöd av bestämmelserna i förenämnda förordning icke kunde tillerkännas Carlström.

Med anledning av nu förevarande framställning hade riksförsäkringsanstalten införskaffat ytterligare utredning, och hade riksförsäkringsanstalten inhämtat, att Carlström börjat sin ifrågavarande värnplikts-tjänstgöring den 6 november 1913, att han därefter med undantag av

tiden från och med den 30 december 1913 till och med den 6 januari 1914, under vilken tid han åtnjutit permission, tjänstgjort såsom eldare ombord å pansarbåten Dristigheten till den 23 oktober 1914, att han från och med sistnämnda dag till och med den 6 november 1914 varit sjukskriven för akut bronchit, samt att han den 4 november 1914 konstaterats lida av lungtuberkulos och den 10 i samma månad hemförlovats. Riksförsäkringsanstalten, som i ärendet inhämtat yttrande av den hos anstalten anställde specialisten å lungsjukdomarnas område, hade med ledning av den sålunda förebragta utredningen funnit, att Carlström ådragit sig ifrågavarande sjukdom under sådana omständigheter, att, därest framställning om ersättning blivit gjord inom föreskriven tid, ersättning med stöd av bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 kunnat tillerkännas honom.

Härtill ville riksförsäkringsanstalten erinra om att lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete icke innehölle någon bestämmelse om preskription motsvarande den i 12 § av meromnämnda förordning förekommande. Inom riksförsäkringsanstalten vore under utarbetande förslag till nya bestämmelser rörande ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, och torde riksförsäkringsanstalten därvid komma att föreslå bestämmelser, som i möjligaste mån överensstämde med den nya olycksfallsförsäkringslagens föreskrifter. Detta torde gälla även nyss berörda ämne.

På grund av vad sålunda anförts, syntes det riksförsäkringsanstalten vara med billigheten överensstämmande, att något understöd tillerkändes Carlström.

I detta sammanhang ville riksförsäkringsanstalten meddela, att, därest Carlström varit berättigad till ersättning enligt nyssnämnda förordning, riksförsäkringsanstalten, med stöd av bland annat ett den 10 oktober 1918 av docenten Thor Stenström för Carlström utfärdat invaliditetsintyg, skulle hava tillerkänt honom en årlig livränta å 450 kronor att utgå från den 11 november 1914, vilken dag han upphört åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg samt avlöning av statsmedel. Den del av livräntan, som belöpte på år 1918, skulle därvid hava förhöjts med femtio procent i enlighet med kungörelsen den 28 juni 1918 angående höjning för år 1918 av ersättning, som utgår jämlikt förberörda förordning.

Marinför-
valtningen.

Marinförvaltningen har i sitt utlåtande hemställt, att Carlström måtte tilldelas ett understöd en gång för alla av 1,000 kronor att utgå av femte huvudtitelns anslag till extra utgifter.

Statskontoret har anfört, att ämbetsverket visserligen icke hade något att erinra mot att Carlström i enlighet med marinförvaltningens hemställan nu erhöle ett belopp av 1,000 kronor från femte huvudtitelns anslag till extra utgifter, men att ämbetsverket i betraktande av föreliggande omständigheter och med hänsyn till vad riks försäkringsanstalten i ärendet anfört ansåge starka billighetsskäl tala för att därutöver åt Carlström från och med år 1920 bereddes ett årligt understöd å 450 kronor, motsvarande den livränta, som enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, skulle hava alltifrån den 11 november 1914 tillkommit honom, därest han inom föreskriven tid gjort framställning därom. Statskontoret finge alltså jämte tillstyrkande av bifall till marinförvaltningens berörda förslag tillika hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Carlström finge från och med den 1 januari 1920 under sin återstående livstid uppbära understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av 450 kronor årligen.

Statskontoret.

Vad i ärendet sålunda förekommit synes mig innefatta fullgoda skäl för att något åtgöres till beredande av understöd åt sökanden. Därvid synes lämpligast att, såsom sökanden själv ifrågasatt, medgivande utverkas för honom att, utan hinder av i förevarande hänseende nu gällande preskriptionsbestämmelse, komma i åtnjutande av den ersättning, vartill han, enligt vad riks försäkringsanstaltens utlåtande giver vid handen, skulle hava varit författningsenligt berättigad, därest framställning om ersättning gjorts inom föreskriven tid. Till stöd för den begärda dispensen torde särskilt kunna åberopas, att i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete icke förekomma några bestämmelser angående preskription av rätten till ersättning, samt att, för åvägabringande av överensstämmelse med föreskrifterna i nämnda lag, vid förestående revision av förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sannolikt kommer att föreslås borttagande av den däri nu intagna preskriptionsbestämmelsen.

Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att till värnpliktige nr 12 ²¹⁶/₁₉₁₃ Josef Carlström må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tid — från

beväringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tor Ericsson Ärje.
